

ร่างฯ ที่ สคก. ตรวจสอบแล้ว

เรื่องเสร็จที่ ๘๗๙/๒๕๕๐

บันทึกหลักการและเหตุผล

ประกอบร่างพระราชบัญญัติองค์การมหาชน (ฉบับที่ ..)

พ.ศ.

หลักการ

แก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติองค์การมหาชน พ.ศ. ๒๕๔๒ ดังต่อไปนี้

(๑) กำหนดให้คณะกรรมการพัฒนาระบบราชการรับผิดชอบในการเสนอแนะต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อวางนโยบาย มาตรการ และหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการจัดตั้ง คุณลักษณะของกรรมการและผู้อำนวยการ การบริหารงาน การพัฒนา รวมทั้งการยุบเลิกองค์การมหาชน (เพิ่มมาตรา ๕ วรรคสาม และแก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๘ วรรคสอง)

(๒) กำหนดให้องค์ประกอบของคณะกรรมการของแต่ละองค์การมหาชนที่เป็นผู้แทนส่วนราชการมีจำนวนไม่เกินหนึ่งในสามของกรรมการทั้งหมด และกำหนดห้ามมิให้กรรมการขององค์การมหาชนเป็นกรรมการขององค์การมหาชนและรัฐวิสาหกิจในเวลาเดียวกันเกินกว่าสามแห่ง (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๑๙ และเพิ่มมาตรา ๑๙/๑)

(๓) กำหนดแนวทางการปฏิบัติงานขององค์การมหาชนให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์การบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี (เพิ่มมาตรา ๒๔/๑)

(๔) กำหนดให้ดำเนินการสรรหาและแต่งตั้งผู้อำนวยการให้แล้วเสร็จภายในระยะเวลาที่กำหนด (เพิ่มมาตรา ๒๗/๑)

(๕) กำหนดคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามที่จำเป็นของผู้อำนวยการขององค์การมหาชน (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๒๘)

(๖) กำหนดคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของลูกจ้างขององค์การมหาชน (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๓๕)

(๗) กำหนดระบบการประเมินผลขององค์การมหาชน และกำหนดให้องค์การมหาชนดำเนินการให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์และแผนปฏิบัติราชการของกระทรวงที่เกี่ยวข้องกับองค์การมหาชนนั้นด้วย (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๔๒ และมาตรา ๔๓)

เหตุผล

โดยที่ในปัจจุบันการจัดตั้งองค์การมหาชนยังไม่สอดคล้องกับแผนงานหรือนโยบายของรัฐบาลในการจัดทำกิจการอันเป็นภารกิจของรัฐ ฉะนั้น เพื่อเป็นการรองรับในกรณีที่เหมาะสมจัดตั้งหน่วยงานเพื่อปฏิบัติภารกิจของรัฐ โดยมีวัตถุประสงค์เฉพาะด้านและจำเป็นต้องมีโครงสร้างการบริหารที่แตกต่างไปจากส่วนราชการและรัฐวิสาหกิจ เพื่อให้มีการใช้ประโยชน์ทรัพยากรและบุคลากรที่เกิดประสิทธิภาพสูงสุดในการปฏิบัติภารกิจตามวัตถุประสงค์นั้น สมควรกำหนดให้คณะกรรมการพัฒนาระบบราชการรับผิดชอบในการเสนอแนะต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อวางนโยบาย มาตรการ และหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการจัดตั้ง คุณลักษณะของกรรมการและผู้อำนวยการ การบริหารงาน การพัฒนา รวมทั้งการยุบเลิกองค์การมหาชน ประกอบกับสมควรกำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการดำรงตำแหน่งกรรมการขององค์การมหาชนใหม่ โดยกำหนดให้องค์ประกอบของคณะกรรมการขององค์การมหาชนประกอบด้วยกรรมการที่เป็นผู้แทนส่วนราชการ มีจำนวนไม่เกินหนึ่งในสามของกรรมการทั้งหมด และกำหนดห้ามมิให้กรรมการขององค์การมหาชนเป็นกรรมการขององค์การมหาชนและรัฐวิสาหกิจในเวลาเดียวกันเกินกว่าสามแห่ง ตลอดจนกำหนดให้ต้องมีการดำเนินการสรรหาผู้อำนวยการภายในระยะเวลาที่กำหนดไว้ด้วย และกำหนดคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามที่จำเป็นของผู้อำนวยการ และลูกจ้างขององค์การมหาชนเพื่อให้มีความสอดคล้องกันทุกองค์การมหาชน รวมถึงการกำหนดแนวทางปฏิบัติงานขององค์การมหาชนให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์การบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี ตลอดจนปรับปรุงระบบการประเมินผลการดำเนินงานขององค์การมหาชนเพื่อให้มีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลยิ่งขึ้น จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

ร่าง
พระราชบัญญัติ
องค์การมหาชน (ฉบับที่ ..)
พ.ศ.

.....
.....
.....

.....
.....
โดยที่เป็นการสมควรแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายว่าด้วยองค์การมหาชน

.....
.....
มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติองค์การมหาชน (ฉบับที่ ..)
พ.ศ.”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศใน
ราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นวรรคสามของมาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัติ
องค์การมหาชน พ.ศ. ๒๕๔๒

“เพื่อให้การจัดตั้งองค์การมหาชนบรรลุวัตถุประสงค์ตามที่กำหนดไว้ในวรรคหนึ่ง
ให้คณะกรรมการพัฒนาระบบราชการรับผิดชอบในการเสนอแนะต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อกำ
หนดนโยบาย มาตรการและหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการจัดตั้ง คุณสมบัติของกรรมการและผู้อำนวยการ
การบริหารงาน การพัฒนา รวมทั้งการยุบเลิกองค์การมหาชน”

มาตรา ๔ ให้ยกเลิกความในวรรคสองของมาตรา ๘ แห่งพระราชบัญญัติ
องค์การมหาชน พ.ศ. ๒๕๔๒ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“ปัญหาที่เกี่ยวกับการดำเนินกิจการขององค์การมหาชนกับส่วนราชการหรือ
หน่วยงานอื่นของรัฐตามวรรคหนึ่ง ให้คณะรัฐมนตรีเป็นผู้วินิจฉัยชี้ขาด พร้อมทั้งกำหนดระเบียบ
แบบแผนการปฏิบัติราชการเพื่อการประสานงานระหว่างองค์การมหาชน ส่วนราชการ และ

หน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้อง โดยคณะรัฐมนตรีอาจมอบหมายให้คณะกรรมการพัฒนาระบบราชการเสนอความเห็นและร่างระเบียบแบบแผนการปฏิบัติราชการต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อประกอบการพิจารณาก็ได้”

มาตรา ๕ ให้ยกเลิกความในวรรคสามของมาตรา ๑๙ แห่งพระราชบัญญัติองค์การมหาชน พ.ศ. ๒๕๔๒ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“คณะกรรมการขององค์การมหาชนอาจประกอบด้วยกรรมการโดยตำแหน่งซึ่งเป็นผู้แทนของส่วนราชการที่เกี่ยวข้องได้ แต่ต้องมีจำนวนไม่เกินหนึ่งในสามของจำนวนกรรมการทั้งหมด”

มาตรา ๖ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๑๙/๑ แห่งพระราชบัญญัติองค์การมหาชน พ.ศ. ๒๕๔๒

“มาตรา ๑๙/๑ ผู้ใดจะดำรงตำแหน่งกรรมการขององค์การมหาชนเกินกว่าสามแห่งมิได้ ทั้งนี้ ให้นับรวมการเป็นกรรมการโดยตำแหน่ง และการได้รับมอบหมายให้ปฏิบัติราชการแทนในตำแหน่งกรรมการด้วย

การนับจำนวนการดำรงตำแหน่งกรรมการตามวรรคหนึ่ง ให้รวมถึงการเป็นกรรมการในรัฐวิสาหกิจด้วย

การนับจำนวนการดำรงตำแหน่งกรรมการตามวรรคหนึ่งและวรรคสองไม่รวมถึงการเป็นกรรมการโดยตำแหน่งที่ได้มีการมอบหมายให้ผู้อื่นปฏิบัติราชการแทน”

มาตรา ๗ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๒๔/๑ แห่งพระราชบัญญัติองค์การมหาชน พ.ศ. ๒๕๔๒

“มาตรา ๒๔/๑ ในการควบคุมดูแลการดำเนินงานขององค์การมหาชน ให้คณะกรรมการพิจารณา กำหนดแนวทางการปฏิบัติงานขององค์การมหาชนให้เป็นไปตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี ซึ่งต้องเป็นไปเพื่อประโยชน์สุขของประชาชน เกิดผลสัมฤทธิ์ต่อภารกิจ ความมีประสิทธิภาพ ความคุ้มค่าในเชิงภารกิจ การลดขั้นตอนการปฏิบัติงาน การกระจายอำนาจการตัดสินใจ การอำนวยความสะดวกและการตอบสนองความต้องการของประชาชน การประเมินผลการปฏิบัติงาน และการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร”

มาตรา ๘ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๒๗/๑ แห่งพระราชบัญญัติองค์การมหาชน พ.ศ. ๒๕๔๒

“มาตรา ๒๗/๑ การแต่งตั้งผู้อำนวยการต้องดำเนินการแต่งตั้งให้แล้วเสร็จภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่เหตุต้องแต่งตั้งผู้อำนวยการ และหากมีเหตุผลจำเป็นให้ขยายได้ไม่เกินหกสิบวัน”

มาตรา ๙ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๒๘ แห่งพระราชบัญญัติองค์การมหาชน พ.ศ. ๒๕๔๒ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๒๘ ผู้อำนวยการนอกจากต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามที่กำหนดไว้ในพระราชกฤษฎีกาจัดตั้งแล้ว ยังต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามดังต่อไปนี้ด้วย

- (๑) มีสัญชาติไทย
- (๒) มีอายุไม่เกินหกสิบปีบริบูรณ์
- (๓) สามารถทำงานให้แก่องค์การมหาชนได้เต็มเวลา
- (๔) ไม่เป็นบุคคลล้มละลายหรือไม่เคยเป็นบุคคลล้มละลายทุจริต
- (๕) ไม่เคยได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่เป็นโทษสำหรับความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ
- (๖) ไม่เป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง สมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น กรรมการหรือผู้ดำรงตำแหน่งซึ่งรับผิดชอบการบริหารพรรคการเมือง ที่ปรึกษาพรรคการเมือง หรือเจ้าหน้าที่พรรคการเมือง
- (๗) ไม่เคยถูกไล่ออก ปลดออก หรือให้ออกจากราชการ หน่วยงานของรัฐ หรือรัฐวิสาหกิจ เพราะทุจริตต่อหน้าที่ หรือถือว่ากระทำการทุจริตและประพฤติมิชอบในวงราชการ
- (๘) ไม่เป็นผู้บริหารหรือปฏิบัติงานขององค์การมหาชนอื่น รวมทั้งรัฐวิสาหกิจ
- (๙) ไม่เป็นข้าราชการหรือลูกจ้างของส่วนราชการ พนักงานหรือลูกจ้างของหน่วยงานอื่นของรัฐ หรือพนักงานหรือลูกจ้างของราชการส่วนท้องถิ่น”

มาตรา ๑๐ ให้ยกเลิกความในวรรคหนึ่งของมาตรา ๓๕ แห่งพระราชบัญญัติองค์การมหาชน พ.ศ. ๒๕๔๒ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๓๕ เจ้าหน้าที่และลูกจ้างขององค์การมหาชนนอกจากต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามที่กำหนดไว้ในพระราชกฤษฎีกาจัดตั้งแล้ว ยังต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้าม ดังต่อไปนี้ด้วย

- (๑) มีสัญชาติไทย
- (๒) มีอายุไม่ต่ำกว่าสิบแปดปีบริบูรณ์ และไม่เกินหกสิบปีบริบูรณ์
- (๓) สามารถทำงานให้แก่องค์การมหาชนได้เต็มเวลา
- (๔) ไม่เป็นข้าราชการหรือลูกจ้างของส่วนราชการ พนักงานหรือลูกจ้างของรัฐวิสาหกิจหรือหน่วยงานอื่นของรัฐ หรือพนักงานหรือลูกจ้างของราชการส่วนท้องถิ่น
- (๕) ไม่มีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๒๐ (๔) (๕) และ (๖)”

มาตรา ๑๑ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๔๒ แห่งพระราชบัญญัติองค์การมหาชน พ.ศ. ๒๕๔๒ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๔๒ เพื่อประโยชน์ในการส่งเสริมประสิทธิภาพในการดำเนินงานของ องค์การมหาชน และเพื่อให้องค์การมหาชนมีความเป็นอิสระในการดำเนินกิจการตามความ เหมาะสมภายใต้การกำกับดูแลโดยมีเป้าหมายที่แน่ชัด ให้องค์การมหาชนอยู่ภายใต้ระบบการ ประเมินผลขององค์การมหาชนตามที่คณะรัฐมนตรีกำหนด”

มาตรา ๑๒ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๔๓ แห่งพระราชบัญญัติองค์การมหาชน พ.ศ. ๒๕๔๒ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๔๓ ให้รัฐมนตรีผู้รักษาการตามพระราชกฤษฎีกาจัดตั้งองค์การมหาชน มีอำนาจหน้าที่กำกับดูแลการดำเนินกิจการขององค์การมหาชนให้เป็นไปตามกฎหมาย และให้ สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการจัดตั้งองค์การมหาชน นโยบายของรัฐบาล มติของคณะรัฐมนตรี และยุทธศาสตร์และแผนปฏิบัติราชการของกระทรวงที่เกี่ยวข้องกับองค์การมหาชนนั้น เพื่อการนี้ ให้รัฐมนตรีมีอำนาจสั่งให้องค์การมหาชนชี้แจงแสดงความคิดเห็น ทำรายงาน หรือยับยั้งการ กระทำขององค์การมหาชนที่ขัดต่อวัตถุประสงค์ของการจัดตั้งองค์การมหาชน นโยบายของรัฐบาล มติของคณะรัฐมนตรี และยุทธศาสตร์และแผนปฏิบัติราชการของกระทรวงที่เกี่ยวข้องกับองค์การ มหาชนนั้น ตลอดจนสั่งสอบสวนข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการดำเนินการได้”

มาตรา ๑๓ ให้คณะกรรมการขององค์การมหาชนตามพระราชกฤษฎีกาจัดตั้ง องค์การมหาชนที่มีอยู่ในวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ เป็นคณะกรรมการขององค์การมหาชน ตามพระราชบัญญัติองค์การมหาชน พ.ศ. ๒๕๔๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้จนกว่า จะได้มีการแก้ไขเพิ่มเติมพระราชกฤษฎีกาจัดตั้งองค์การมหาชนให้เป็นไปตามมาตรา ๑๙ วรรคสาม แห่งพระราชบัญญัติองค์การมหาชน พ.ศ. ๒๕๔๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้ ทั้งนี้ ต้องไม่เกินหนึ่งปีนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

มาตรา ๑๔ ในกรณีที่ผู้ใดดำรงตำแหน่งกรรมการขององค์การมหาชนอยู่ในวันที่ พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ เกินกว่าจำนวนที่กำหนดในมาตรา ๑๙/๑ แห่งพระราชบัญญัติการ มหาชน พ.ศ. ๒๕๔๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้ ให้ผู้นั้นลาออกจากตำแหน่ง กรรมการขององค์การมหาชนหนึ่งองค์การมหาชนใด หรือมอบหมายให้ผู้อื่นปฏิบัติราชการแทน แล้วแต่กรณี ภายในสามสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ถ้ามิได้ลาออก ให้ถือว่าผู้นั้น พ้นจากตำแหน่งกรรมการขององค์การมหาชนที่ได้รับแต่งตั้งครั้งสุดท้ายที่สุดตามลำดับ ในวันที่ถัดจาก วันที่ครบกำหนดระยะเวลาดังกล่าว ถ้ามิได้มอบหมายให้ผู้อื่นปฏิบัติราชการแทน ให้สำนักงาน ก.พ.ร. รายงานคณะรัฐมนตรี เพื่อมีมติให้มีการดำเนินการตามบทบัญญัติดังกล่าวต่อไป

มาตรา ๑๕ บทบัญญัติมาตรา ๒๘ แห่งพระราชบัญญัติองค์การมหาชน พ.ศ. ๒๕๔๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้ ไม่ใช้บังคับกับผู้อำนวยความสะดวกซึ่งดำรงตำแหน่ง อยู่ในวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ และให้นำบทบัญญัติของพระราชบัญญัติองค์การมหาชน พ.ศ. ๒๕๔๒ ก่อนการแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้ มาใช้บังคับกับผู้ดำรงตำแหน่งดังกล่าว

มาตรา ๑๖ บทบัญญัติมาตรา ๓๕ แห่งพระราชบัญญัติองค์การมหาชน พ.ศ. ๒๕๔๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้ ไม่ใช้บังคับกับลูกจ้างขององค์การมหาชนที่ ปฏิบัติงานอยู่ในวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ เว้นแต่คุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามนั้นเกิดขึ้น ภายหลังจากวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

มาตรา ๑๗ ให้นายกรัฐมนตรีรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

.....
นายกรัฐมนตรี